Uradni list
Evropske unije

SL
Serija C

C/2025/2773

20.5.2025

MNENJE KOMISIJE

z dne 4. aprila 2025

o statutu, poslovniku, vključno s poslovnikom o posvetovanju z deležniki, in seznamu članov evropske mreže operaterjev vodikovih omrežij

(Besedilo v angleškem jeziku je edino verodostojno)

(C/2025/2773)

I. SPLOŠNO

V členu 57(10) Uredbe (EU) 2024/1789 Evropskega parlamenta in Sveta ([1]) je določeno, da Evropska komisija poda mnenje evropski mreži operaterjev vodikovih omrežij o njenih osnutkih statuta, poslovnika in seznama članov.

Evropska mreža operaterjev vodikovih omrežij (v nadaljnjem besedilu: ENNOH) je 30. avgusta 2024 Evropski komisiji in Agenciji za sodelovanje energetskih regulatorjev (v nadaljnjem besedilu: ACER) predložila svoj statut, poslovnik, vključno s poslovnikom o posvetovanju z deležniki, in seznam članov.

ACER je 18. decembra 2024 sprejela mnenje o statutu, poslovniku, vključno s poslovnikom o posvetovanju z deležniki, in seznamu članov, pri čemer je upoštevala rezultate javnega posvetovanja, 19. decembra pa je to mnenje (v nadaljnjem besedilu: mnenje ACER ([2])) predložila Komisiji.

Komisija ob upoštevanju mnenja ACER z dne 18. decembra 2024 podaja naslednje mnenje o seznamu članov, statutu in poslovniku ENNOH.

II. OCENA

II.1. Namen in dejavnosti – člen 4 statuta

II. 1.1 *Vsebina*

V členu 57 Uredbe (EU) 2024/1789 so opredeljeni cilji ENNOH, vključno s podnebnimi cilji (člen 57(6)). Hkrati je v členu 4(1) statuta opredeljen namen ENNOH, pri čemer odraža besedilo člena 57(1) Uredbe (EU) 2024/1789, izpuščena pa je obveznost podpiranja podnebnih ciljev.

II. 1.2 *Mnenje ACER*

ACER ugotavlja, da je nevključitev podnebnih ciljev v statut v nasprotju z Uredbo (EU) 2024/1789 in bi lahko nenamerno omejila obseg dejavnosti ENNOH. Tudi deležniki pri javnem posvetovanju ACER so poudarili, da je treba namen in dejavnosti ENNOH uskladiti s cilji EU na področju razogljičenja in trajnostnosti, tako da se med drugim poudari prednostna obravnava obnovljivega vodika in njegove uporabe v sektorjih, ki jih je težko razogljičiti. Zato ACER priporoča, naj se ti cilji izrecno dodajo namenu ENNOH, opredeljenemu v členu 4(1) statuta.

II.1.3 *Mnenje Komisije*

Člen 3 Uredbe (EU) 2024/1789 določa jasna načela za organizacijo trgov vodika, vključno s podnebnimi cilji (pri delovanju trga in načrtovanju omrežja se na primer daje prednost uporabi vodika v sektorjih, ki jih je težko razogljičiti, ter poenostavlja doseganje podnebnih in energetskih ciljev Unije).

Komisija torej meni, da bi bilo treba člen 4 statuta spremeniti tako, da bi vključeval podnebne cilje.

([1]) Uredba (EU) 2024/1789 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. junija 2024 o notranjem trgu plina iz obnovljivih virov, zemeljskega plina in vodika, spremembi uredb (EU) št. 1227/2011, (EU) 2017/1938, (EU) 2019/942 in (EU) 2022/869 ter Sklepa (EU) 2017/684 in razveljavitvi Uredbe (ES) št. 715/2009 (UL L, 2024/1789, 15.7.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1789/oj).

([2]) Mnenje Agencije Evropske unije za sodelovanje energetskih regulatorjev št. 10/2024 z dne 19. decembra 2024, Mnenje ACER 10-2024 o statutarnih dokumentih ENNOH.

II.2. **Člani združenja – člena 6 in 7 statuta ter člen 2 poslovnika**

II. 2.1 *Vsebina*

Člen 57 Uredbe (EU) 2024/1789 določa, da mrežo ENNOH sestavljajo operaterji vodikovih prenosnih omrežij, certificirani na podlagi člena 71 Direktive (EU) 2024/1788 Evropskega parlamenta in Sveta ([3]). Z zakonodajo se uvajajo tudi prehodne določbe ob upoštevanju nastajajoče narave razvijajočega se trga vodika. Natančneje, določeno je prehodno obdobje, saj je v členu 57(3) navedeno, da so operaterji vodikovih prenosnih omrežij upravičeni, da postanejo člani ENNOH od začetka certifikacijskih postopkov, ki jih izvaja regulativni organ. Za njihovo članstvo velja naslednje:

v 24 mesecih po tem, ko postanejo člani ENNOH, se izvede pozitivna certifikacija v skladu s členom 14 Uredbe (EU) 2024/1789 in členom 71 Direktive (EU) 2024/1788 ter

v štirih letih po tem, ko postanejo člani ENNOH, vsaj razvijejo projekte vodikove infrastrukture s končno odločitvijo o naložbi.

Vendar so s členom 7 osnutka statuta merila za upravičenost razširjena tako, da presegajo tisto, kar je določeno v zakonodaji, in sicer z uvedbo dodatne kategorije „ustanovnih članov“ in navedbo, da so „mrežo […] ustanovili ustanovni člani“. Poleg tega člen 2(3) osnutka poslovnika določa, da se za ustanovne člane šteje, da se je certifikacijski postopek začel, ko ustanovni član predloži kopijo zahteve, v kateri od regulativnega organa zahteva, naj začne certifikacijski postopek.

Države članice morajo Direktivo (EU) 2024/1788, vključno s členom 71, ki se nanaša na certificiranje, prenesti v nacionalno zakonodajo v dvoletnem obdobju za prenos, ki se konča 5. avgusta 2026. To vključuje tudi oblikovanje nacionalne zakonodaje, s katero so regulativnim organom podeljena potrebna pooblastila za izvajanje certifikacijskega postopka.

II. 2.2 *Mnenje ACER*

ACER izpostavlja tri glavna vprašanja v zvezi s članstvom v ENNOH.

Prvič, ACER ugotavlja, da člen 57(3) Uredbe (EU) 2024/1789 jasno določa, da morajo ENNOH sestavljati operaterji vodikovih prenosnih omrežij, certificirani v skladu s členom 71 Direktive (EU) 2024/1788. Ta zahteva po certificiranju je vsebovana v osnutkih statutarnih dokumentov. Da bi se izognili dvoumnosti, pa ACER priporoča uporabo jasnejšega jezika, tako da se v členu 6(1) statuta izrecno navede, da morajo biti člani ENNOH certificirani v skladu s členom 71 Direktive (EU) 2024/1788. Priporoča tudi, da se v statutarnih dokumentih pojasni, da je z odstopanjem od člena 57(3) Uredbe (EU) 2024/1789 vsak operater vodikovega prenosnega omrežja, ki odstopa od člena 68 Direktive (EU) 2024/1788, ki se nanaša na zahtevo po ločevanju, prav tako upravičen do članstva v ENNOH pod pogoji iz člena 57(4) Uredbe.

Drugič, ACER ugotavlja, da bi sprejetje ustanovnih članov v ENNOH kot članov, ne da bi se uradno začel certifikacijski postopek iz člena 57 Uredbe (EU) 2024/1789, pač pa le na podlagi zahteve podjetja za certificiranje, naslovljene na nacionalni regulativni organ na podlagi nacionalne zakonodaje, spodkopalo pravno podlago za ustanovitev ENNOH in vzbudilo dvom o legitimnosti njenih rezultatov. To bi lahko povzročilo izzive v zvezi z verodostojnostjo in sprejemanjem dela ENNOH, saj bi lahko deležniki podvomili, ali je bila ustanovitev mreže sploh zakonita.

ACER nadalje ugotavlja, da je postopek, predlagan v statutu in poslovniku, v veliki meri odvisen od tega, kako se regulativni organ odzove na zahtevo za začetek certifikacijskega postopka. Ker regulativni organ pred prenosom Direktive v nacionalno zakonodajo morda še nima pravne pristojnosti za obravnavo takih zahtev, bi se te zahteve verjetno štele za nesprejemljive.

ACER opozarja tudi na tveganje, da bodo ustanovni člani izgubili članstvo, če v dveh letih po pridružitvi ENNOH kot člani še ne bodo certificirani. Po mnenju ACER to tveganje ni zanemarljivo, saj morajo države članice Direktivo prenesti do 5. avgusta 2026. Pri tem pristopu obstaja tudi tveganje, da se bodo pomisleki glede začetka učinkovitega in nemotenega delovanja ENNOH le odložili do avgusta 2026.

([3]) Direktiva (EU) 2024/1788 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. junija 2024 o skupnih pravilih notranjega trga plina iz obnovljivih virov, zemeljskega plina in vodika, spremembi Direktive (EU) 2023/1791 in razveljavitvi Direktive 2009/73/ES (UL L, 2024/1788, 15.7.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1788/oj).

ACER zato predlaga alternativni in pragmatični pristop, ki vključuje delni, a nujni prenos Direktive v državah članicah, pri čemer je poudarek na manjkajočih nacionalnih pravilih o certificiranju operaterjev vodikovih prenosnih omrežij. S takšnim pristopom bi se sicer odpravili navedeni pravni pomisleki, vendar ACER meni, da pobuda za takšno rešitev ne spada v pristojnost ENNOH in njenih članov.

ACER priznava, da je časovna neusklajenost zahtev za vzpostavitev ENNOH in prenos Direktive (EU) 2024/1788 na nacionalni ravni povzročila velik izziv za učinkovito delovanje ENNOH v tem začetnem obdobju. Po njegovem mnenju se ta težava obravnava z osnutki statutarnih dokumentov, s katerimi se želi ponuditi praktična rešitev za pravočasno vzpostavitev ENNOH, ne da bi bili pri tem omejeni z dvoletnim obdobjem, ki je državam članicam na voljo za prenos določb Direktive o certificiranju v nacionalno zakonodajo.

Tretjič, ACER opredeljuje tudi tveganje, da bi lahko prenos Direktive v državah članicah potekal različno hitro, kar bi lahko v začetni fazi privedlo do neenakomerne regionalne zastopanosti operaterjev v ENNOH ter bi lahko ogrozilo reprezentativnost delovnih metod ENNOH, kot jih je predvidel zakonodajalec EU ([4]).

ACER zato priporoča, naj člani ENNOH v primeru uresničitve takega tveganja to čim bolj zmanjšajo tako, da se v čim večji možni meri povežejo s potencialnimi člani, ki se še ne morejo pridružiti, vendar se to od njih pričakuje v prihodnosti. Po mnenju ACER bi se to najbolje doseglo s proaktivnim vključevanjem potencialnih članov v pripravo začetnih rezultatov ENNOH in ob upoštevanju vseh ustreznih interesov na področju vodika. ACER dodaja, da bi tako sodelovanje potekalo zunaj določb statutarnih dokumentov.

II.2.3 *Mnenje Komisije*

Komisija ima več pripomb glede členov 6 in 7 osnutka statuta ter člena 2 osnutka poslovnika.

Prvič, člen 57(3) Uredbe (EU) 2024/1789 jasno določa, da morajo ENNOH sestavljati operaterji vodikovih prenosnih omrežij, certificirani v skladu s členom 71 Direktive (EU) 2024/1788. Komisija se strinja z ACER, da v statutarnih dokumentih ni jasnega sklicevanja na certificiranje operaterjev vodikovih prenosnih omrežij.

Komisija za odpravo tega pomisleka priporoča:

— uporabo jasnejšega jezika, tako da se v členu 6(1) statuta izrecno navede, da morajo biti člani ENNOH certificirani v skladu s členom 71 Direktive (EU) 2024/1788, ter

— pojasnitev v statutarnih dokumentih, da je z odstopanjem od člena 57(3) Uredbe (EU) 2024/1789 vsak operater vodikovega prenosnega omrežja, ki odstopa od člena 68 Direktive (EU) 2024/1788 v zvezi z zahtevo po ločevanju, prav tako upravičen do tega, da postane član ENNOH pod pogoji iz člena 57(4) Uredbe.

Drugič, Komisija priznava, da bo učinkovito delovanje ENNOH v začetni fazi izziv, in sicer zaradi časovne neusklajenosti med zahtevami za vzpostavitev ENNOH in prenos Direktive (EU) 2024/1788 na nacionalni ravni. Prenos je osnovni pogoj za začetek in nadaljevanje certificiranja operaterjev vodikovih prenosnih omrežij s strani regulativnih organov v državah članicah.

Komisija obenem meni, da se pravila v členih 6 in 7 osnutka statuta ter členu 2 osnutka poslovnika razlikujejo od pravil, navedenih v členu 57 Uredbe (EU) 2024/1789, s katerimi so jasno določene zahteve, ki jih morajo izpolnjevati operaterji vodikovih omrežij, da so upravičeni do članstva v ENNOH. Namen osnutkov statutarnih dokumentov je omogočiti, da lahko ustanovni člani, tj. podjetja, ki trenutno delujejo kot operaterji prenosnih sistemov plina v državah članicah, postanejo člani ENNOH, ne da bi izpolnjevali zahteve iz člena 57 Uredbe (EU) 2024/1789.

Komisija se strinja z ACER, da bi delni in nujni prenos Direktive, ki bi se osredotočal na določbe o ločevanju in certificiranju operaterjev vodikovih prenosnih omrežij, ponudil alternativno rešitev. Vendar ugotavlja, da pobuda za takšno rešitev ne spada v pristojnost podjetij, ki ustanavljajo ENNOH, temveč v pristojnost držav članic.

Komisija glede na navedeno meni, da je treba osnutek statuta, osnutek poslovnika in osnutek seznama članov spremeniti, da se zagotovi, da vsi člani ENNOH izpolnjujejo merila za upravičenost, kar pomeni, da so certificirani ali so začeli postopek certificiranja, kot je določeno v členu 57 Uredbe (EU) 2024/1789.

([4]) Glej uvodno izjavo 78 Uredbe (EU) 2024/1789.

Tretjič, Komisija se strinja z ACER, da bi lahko prenos Direktive v državah članicah potekal različno hitro, kar bi lahko v začetni fazi privedlo do neenakomerne regionalne zastopanosti operaterjev v ENNOH ter bi lahko ogrozilo reprezentativnost delovnih metod ENNOH, kot so opredeljene v uvodni izjavi 78 Uredbe (EU) 2024/1789.

Komisija priporoča, naj se ENNOH v čim večji možni meri poveže z operaterji vodikovih prenosnih omrežij, ki so potencialni člani in naj bi se ENNOH pridružili v bližnji prihodnosti. Ker bi takšno sodelovanje potekalo zunaj določb statutarnih dokumentov, to pomeni, da ni treba spreminjati osnutka statuta ali osnutka poslovnika. Hkrati bi morala ENNOH delovati neodvisno in zagotavljati potrebno preglednost, da se omogočita stroškovno učinkovit razvoj in delovanje prihodnjega omrežja cevovodov za vodik v EU.

Komisija ugotavlja, da imajo države članice v skladu s členom 57(5) Uredbe (EU) 2024/1789 možnost, da imenujejo subjekt kot pridruženega partnerja v ENNOH. Tako se poenostavlja formalna vključitev potencialnih članov v razvoj začetnih rezultatov ENNOH, saj se jim zagotavlja dobro opredeljena in strukturirana vloga, dokler se ne zaključi njihovo certificiranje kot operaterjev vodikovih prenosnih omrežij.

II.3. **Dodajanje novih članov in prenos članstva – člena 7 in 8 statuta**

II. 3.1 *Vsebina*

Člen 7 osnutka statuta določa, da o sprejemu novih članov odloča generalna skupščina ENNOH. Poleg tega ima generalna skupščina diskrecijsko pravico, da zavrne prošnjo za članstvo, če je njena odločitev upravičena, vendar ji pri tem ni treba navesti meril za zavrnitev prošnje.

Podobno je s členom 8 osnutka statuta generalna skupščina pooblaščena, da odloči o prošnji za prenos članstva na subjekt, ki izpolnjuje merila ENNOH za članstvo. Generalna skupščina bi morala tako odločitev sprejeti na podlagi priporočila odbora ENNOH. Vendar v statutu niso določena merila, ki bi bila podlaga za tako odločitev.

II. 3.2 *Mnenje ACER*

ACER izraža pomisleke zaradi diskrecijskih pooblastil generalne skupščine ENNOH pri sprejemanju novih članov ali odločanju o prenosu članstva, zlasti glede možnosti zavrnitve operaterja vodikovega prenosnega omrežja iz EU iz razlogov, ki niso neizpolnjevanje meril za upravičenost do članstva iz člena 57 Uredbe (EU) 2024/1789.

ACER meni, da bi bilo to lahko v nasprotju s členom 57(1) Uredbe, s katerim se od vseh operaterjev vodikovih prenosnih omrežij zahteva sodelovanje na ravni Unije v okviru ENNOH, pri čemer so novi člani postavljeni v slabši položaj v primerjavi z ustanovnimi člani.

ACER zato priporoča, naj se odločitev generalne skupščine o sprejemu novih članov in prenosu članstva omeji na preverjanje, ali so kandidati za člane operaterji vodikovih prenosnih omrežij iz EU v smislu Direktive in ali so začeli certifikacijski postopek v eni od držav članic. Če sta ta pogoja izpolnjena, bi morala generalna skupščina sprejeti nove člane ali dovoliti prenose brez nadaljnjega odločanja po lastnem preudarku.

II.3.3 *Mnenje Komisije*

Komisija se strinja z ACER, da lahko podelitev diskrecijske pravice generalni skupščini ENNOH pri odločanju o prošnjah za članstvo in prenosih operaterje vodikovih prenosnih omrežij iz EU ovira pri izpolnjevanju obveznosti iz člena 57(1) Uredbe (EU) 2024/1789, da na ravni Unije sodelujejo v okviru ENNOH.

Komisija zato priporoča, naj se člena 7 in 8 osnutka statuta spremenita tako, da se vloga generalne skupščine ENNOH pri sprejemanju novih članov in prenosu članstva omeji na preverjanje, ali so izpolnjena merila za članstvo iz člena 57 Uredbe (EU) 2024/1789.

II.4. **Opazovalci – člen 14 statuta**

II. 4.1 *Vsebina*

Člen 14 osnutka statuta določa, da ima ENNOH lahko opazovalce. Status opazovalca se lahko podeli operaterju vodikovega prenosnega omrežja iz EU, ki mu je njegova država članica odobrila odstopanje od nekaterih zahtev iz Direktive (EU) 2024/1788, ter subjektom, ki delujejo kot operaterji vodikovih prenosnih omrežij v državah nečlanicah EU, ki so pogodbenice Pogodbe o ustanovitvi Energetske skupnosti ali Konvencije o ustanovitvi Evropskega združenja za prosto trgovino (EFTA).

Opazovalci lahko z nekaterimi omejitvami sodelujejo pri dejavnostih ENNOH. V skladu s členom 14(3) osnutka statuta se lahko udeležujejo sej generalne skupščine, vendar nimajo glasovalne pravice, sodelujejo pa lahko tudi v delovnih skupinah ENNOH, in sicer v obsegu, ki ga odobri odbor.

II. 4.2 *Mnenje ACER*

ACER meni, da bi bilo subjektom iz držav, ki so sklenile sporazume o sodelovanju z EU, koristno podeliti status opazovalca, zlasti subjektom iz držav, ki so že prenesle tretji energetski sveženj ali so v postopku njegovega prenosa, saj bodo te države v prihodnosti verjetno prenesle tudi novi pravni okvir EU za vodik. Vendar iz istega razloga meni, da državam, ki ne uporabljajo ali ne nameravajo sprejeti in uporabljati ustreznega pravnega reda EU na področju energije, ne bi smelo biti dovoljeno, da sodelujejo pri dejavnostih ENNOH ali prispevajo k njenim rezultatom v vlogi opazovalcev. ACER dodaja, da lahko ENNOH za sodelovanje z operaterji omrežij iz tretjih držav sklene dvostranske sporazume, kot je navedeno v členu 26 osnutka poslovnika. Ti sporazumi omogočajo izmenjavo potrebnih informacij in usklajevanje ukrepov, ne da bi bil odobren dostop do notranjih struktur ENNOH.

ACER priporoča, naj se status opazovalca omeji na podjetja, ki delujejo kot operaterji vodikovih prenosnih omrežij iz tretjih držav, ki so bodisi pogodbenice Pogodbe o ustanovitvi Energetske skupnosti bodisi pogodbenice Sporazuma o Evropskem gospodarskem prostoru (EGP).

II.4.3 *Mnenje Komisije*

ENNOH bo imela posebne naloge v skladu z Uredbo (EU) 2024/1789. Zato bi morali biti do sodelovanja pri izvajanju teh nalog, tudi v vlogi opazovalcev, upravičeni samo deležniki, vključno z operaterji vodikovih omrežij, iz tretjih držav, ki uporabljajo zakonodajo EU. Komisija se strinja z ACER in spodbuja k spremembi osnutka statuta, da se status opazovalca omeji na podjetja, ki delujejo kot operaterji vodikovih prenosnih omrežij iz tretjih držav, ki so bodisi pogodbenice Pogodbe o ustanovitvi Energetske skupnosti bodisi pogodbenice Sporazuma o Evropskem gospodarskem prostoru (EGP).

Komisija nadalje priporoča, naj se v statutarnih dokumentih pojasnijo pravila za sodelovanje opazovalcev v generalni skupščini, odboru in delovnih strukturah ENNOH (npr. delovnih skupinah). Taka pravila bi morala preprečiti, da bi opazovalci nezaželeno vplivali na odločanje ENNOH, ob upoštevanju, da je glavna naloga ENNOH izpolnjevanje zahtev EU ter spodbujanje ciljev EU. To bi moralo vključevati okrepitev okvira zaupnosti za opazovalce in pravil o upravljanju dostopa opazovalcev do informacij (vrste informacij, ki so dostopne opazovalcem), da se prepreči razkritje informacij, ki bi lahko ogrozilo interese EU.

II.5. **Sestava odbora**

II. 5.1 *Vsebina*

V skladu s členom 29 osnutka statuta se lahko izvoli do 17 članov odbora. Izvolitev v odbor je tristopenjski postopek, ki vključuje predhodno dodeljene sedeže, da se nagradijo države članice, ki vlagajo v vodik. Vendar mora generalna skupščina pri izvolitvi v odbor upoštevati uravnoteženo zastopanost operaterjev vodikovih prenosnih omrežij. Merilo iz osnutka statuta, izraženo tudi v osnutku poslovnika, zavezuje generalno skupščino, da pri izbiri predsednika, podpredsednikov in članov odbora nameni velik poudarek doseganju pravične in razumne regionalne uravnoteženosti med člani ter zagotovi pošteno in razumno zastopanost operaterjev vodikovih prenosnih omrežij iz manjših držav članic.

Člen 16(2) osnutka poslovnika poleg tega določa, naj se kandidati za člane odbora, podpredsednike in predsednika izberejo med zaposlenimi operaterjev vodikovih prenosnih omrežij, ki so člani, ali matičnih podjetij, ki so upravičena pravno zastopati operaterja vodikovih prenosnih omrežij, ki je član.

II. 5.2 *Mnenje ACER*

Prvič, ACER ugotavlja, da je namen načela regionalnega ravnovesja omejiti tristopenjski sistem, saj se zahteva, da se pri dodelitvi predhodno dodeljenih sedežev prepreči, da bi regije dobile več sedežev, kot je upravičeno v skladu s pravično in razumno regionalno porazdelitvijo. Dodaja še, da je tristopenjski volilni postopek, namenjen nagrajevanju prvih akterjev na trgu, sicer jasno opisan v statutarnih dokumentih, da pa konkretni učinek načela regionalne uravnoteženosti na mehanizem volitev in glasovanja ostaja nejasen.

ACER za večjo preglednost priporoča, naj se ta vidik podrobneje opredeli bodisi v samih statutarnih dokumentih bodisi vsaj v smernicah, ki naj bodo po potrebi na voljo deležnikom. Če se bo uporabil slednji pristop, bi bilo treba o smernicah in morebitnih naknadnih revizijah ob njihovem sprejetju poročati ACER in Komisiji.

Drugič, ACER meni tudi, da je razumno, da so štirje sedeži, dodeljeni vodilnim državam članicam, časovno omejeni in se bodo iztekli z uvedbo alternativnega sistema, po katerem bodo te države nato nagrajene s prerazporeditvijo glasov v generalni skupščini (tako imenovani faktor pomembnosti omrežja iz člena 24(5) in (6) osnutka statuta ter iz člena 13 osnutka poslovnika). ACER sicer priznava, da sta obseg stroškov naložb in negotovost v zvezi s prihodnjim razvojem trga vodika lahko razlog za odobritev daljšega trajanja zagotovljenega sedeža, sorazmernega s temi dejavniki, vendar je hkrati še naprej vprašljivo, ali bi moral biti tak sedež zagotovljen trajno. Zato priporoča, naj se izrecno predvidi prihodnja revizija tega pravila.

II.5.3 *Mnenje Komisije*

Komisija se zaveda, da vprašanji, kako uravnotežiti potrebo po pravični in razumni regionalni uravnoteženosti med člani pri izbiri predsednika, podpredsednikov in članov odbora ter kako zagotoviti pošteno in razumno zastopanost operaterjev vodikovih prenosnih omrežij iz manjših držav članic na eni strani ter nagrajevanje vodilnih držav članic glede na negotovost razvoja prihodnjega trga vodika na drugi strani, predstavljata izziv. Postopek izvolitve v odbor je eden ključnih delov statutarnih dokumentov ENNOH, v katerem se to jasno pokaže.

Komisija ob upoštevanju mnenja ACER priporoča, naj se statutarni dokumenti spremenijo tako, da:

— se zagotovi večja preglednost, tako da se v statutarnih dokumentih ali drugih javno dostopnih dokumentih pojasni konkretni učinek načela regionalne uravnoteženosti na mehanizem volitev in glasovanja; se vsak tak dokument in njegove spremembe predložijo Komisiji in ACER ter

— se predvidi prihodnja revizija pravil o predhodno dodeljenih sedežih v odboru, da bi se postopno ukinili, ko bo uveden faktor pomembnosti omrežja.

II.6. **Spremembe statutarnih dokumentov – člena 47 in 50 statuta**

II. 6.1 *Vsebina*

Člen 57(8) Uredbe (EU) 2024/1789 določa, da operaterji vodikovih prenosnih omrežij Komisiji in ACER predložijo morebitne osnutke sprememb statuta, seznama članov ali poslovnika, vključno s poslovnikom o posvetovanju z deležniki. Postopek priprave teh mnenj je podrobno opisan v členu 57(9) do (12) Uredbe (EU) 2024/1789 in je enak postopku sprejetja statutarnih dokumentov ENNOH.

Člen 47 statuta, ki se uporablja za spremembo statuta, in člen 50 osnutka statuta, ki se uporablja za spremembo poslovnika, določata, da ENNOH, če ne prejme mnenja Komisije o predlaganih spremembah v sedmih mesecih od predložitve Komisiji in ACER, domneva, da Komisija nima pripomb, in odobri spremembe.

II. 6.2 *Mnenje ACER*

ACER ugotavlja, da domneva o pozitivnem mnenju Komisije ni v skladu s členom 57(11) Uredbe (EU) 2024/1789. Uredba jasno določa, da je pogoj za sprejetje sprememb izrecno pozitivno mnenje Komisije. Zato ACER priporoča, naj se ta domneva nadomesti z zahtevo po pridobitvi pozitivnega mnenja Komisije.

II.6.3 *Mnenje Komisije*

Komisija se strinja z ACER, da člena 47 in 50 statuta nista v skladu s členom 57(11) Uredbe (EU) 2024/1789. Zato priporoča spremembo teh členov osnutka statuta, da se pojasni, da je treba za spremembo vseh statutarnih dokumentov (zlasti statuta, seznama članov in poslovnika, vključno s poslovnikom o posvetovanju z deležniki) pridobiti pozitivno mnenje Komisije, šele nato se lahko sprejmejo spremembe in dokončno oblikujejo dokumenti.

II.7. **Spremembe seznama članov**

II. 7.1 *Vsebina*

V členu 57(8) Uredbe (EU) 2024/1789 je seznam članov ENNOH naveden med statutarnimi dokumenti, ki jih ENNOH v primeru spremembe predloži v mnenje Komisiji in ACER.

V osnutku statuta ali poslovnika ni jasno opisan postopek za spremembo seznama članov, niti ni obravnavana vloga Komisije in ACER v tem postopku. V statutu je navedeno le, da ima generalna skupščina diskrecijsko pravico za sprejemanje odločitev ali izvedbo dejanj, zaradi katerih se spremeni seznam članov (sprejem novih članov v členu 7(1) statuta in členu 2(2) poslovnika, prenos članstva v členu 8(1) statuta, izključitev članov v členu 10(1) statuta in členu 4(1) poslovnika ali upravljanje odstopov v členu 9 statuta in členu 3(3) poslovnika).

II. 7.2 *Mnenje ACER*

ACER meni, da so z nevključitvijo postopka za spremembo seznama članov v statutarne dokumente ti postopki izključeni iz statutarnega okvira, kar povzroča negotovost. Po njenem mnenju je to zlasti skrb vzbujajoče, ker statut izrecno določa postopek za spremembo statuta in poslovnika (člena 47 in 50 osnutka statuta), ne določa pa, kako bi bilo treba posodobiti seznam članov. ACER zato priporoča, naj se v statutarnih dokumentih pojasni, da je treba spremembe seznama članov, kot so sprejem, prenos, odstop in izključitev, predložiti ACER in Komisiji.

II.7.3 *Mnenje Komisije*

Komisija se strinja z ACER, da nevključitev pravil o spremembi seznama članov povzroča negotovost. Zato priporoča spremembo osnutka statuta in poslovnika, da se pojasni, da se spremembe seznama članov predložijo v mnenje Komisiji in ACER ter morajo prejeti pozitivno mnenje Komisije.

II.8. **Razpustitev ENNOH – člen 48 statuta**

II. 8.1 *Vsebina*

Člen 48 osnutka statuta določa, da se lahko ENNOH razpusti le na predlog odbora, ki ga mora potrditi generalna skupščina, za kar sta potrebni posebna večina glasov in sklepčnost dveh tretjin, ter da generalna skupščina določi način njene razpustitve in likvidacije.

II. 8.2 *Mnenje ACER*

ACER poudarja, da se ustanovitev in obstoj ENNOH zahtevata z Uredbo (EU) 2024/1789, da se zagotovi optimalno upravljanje vodikovega omrežja EU ter omogočita trgovanje in čezmejna oskrba z vodikom v EU. Da bi se zagotovil ustrezen regulativni nadzor, kot se zahteva z Uredbo, priporoča, da se v statutarnih dokumentih izrecno navede, da je treba za vsako odločitev generalne skupščine ENNOH o razpustitvi mreže najprej pridobiti mnenje ACER in Komisije ter da se lahko taka odločitev sprejme le, če je mnenje Komisije pozitivno.

II.8.3 *Mnenje Komisije*

Komisija se strinja s pomisleki ACER glede pravil v členu 48 osnutka statuta in glede razpustitve ENNOH.

Komisija zato priporoča spremembo statuta, da se pojasni, da je treba razpustitev ENNOH obravnavati kot spremembo statutarnih dokumentov o ustanovitvi ENNOH, zato jo je treba predložiti v mnenje ACER in Komisiji ter pridobiti pozitivno mnenje Komisije.

II.9. **Dvostranski sporazumi z operaterji vodikovih omrežij iz tretjih držav – člen 26 poslovnika**

II. 9.1 *Vsebina*

Člen 26 osnutka poslovnika ENNOH omogoča, da sklene dvostranske sporazume o sodelovanju z operaterji vodikovih omrežij iz tretjih držav, ki ne izpolnjujejo pogojev za status opazovalca. Te dvostranske sporazume sklene odbor, potem ko jih soglasno odobrijo vsi člani, vključno s pridruženimi partnerji, ki jih to neposredno zadeva. V tej določbi je navedeno še, da je namen teh sporazumov omogočiti izmenjavo informacij in usklajeno ukrepanje.

II. 9.2 *Mnenje ACER*

ACER ugotavlja, da določba sicer zagotavlja, da takšno sodelovanje operaterjem iz tretjih držav ne bo omogočilo dostopa do struktur ali informacij ENNOH, ki so namenjene izključno članom ENNOH, vendar ni jasno, na katere specifične informacije se to nanaša oziroma kako se to nanaša na informacije, ki veljajo za zaupne ali nejavne.

ACER dodaja še, da imajo pridruženi partnerji in opazovalci dostop do vseh struktur ENNOH, zato se zdi, da bi bila na člane ENNOH dejansko omejena le majhna količina informacij. Po njenem mnenju to pomeni, da bi se večina informacij, ki so na voljo v ENNOH, potencialno lahko delila z operaterji iz tretjih držav na podlagi teh dvostranskih sporazumov, kar bi lahko bistveno vplivalo na delovanje ENNOH.

ACER priporoča, naj se ti sporazumi priznajo kot del bistvenih funkcij ENNOH, naj se uredijo v statutarnih dokumentih ter naj jih predhodno pregledata ACER in Komisija, zlasti kar zadeva informacije, ki se delijo z operaterji iz tretjih držav.

II.9.3 *Mnenje Komisije*

Komisija se strinja s pomisleki ACER in poziva ENNOH, naj spremeni osnutek poslovnika, da bo vključeval pravila o izmenjavi informacij z operaterji vodikovih omrežij iz tretjih držav v okviru sodelovanja na podlagi dvostranskih sporazumov, vključno z jasnim razlikovanjem med informacijami, ki so na voljo izključno članom ENNOH, in informacijami, ki se lahko izmenjajo z operaterji vodikovih omrežij iz tretjih držav.

II.10 **Pripravljalni odbori – člen 33 poslovnika**

II. 10.1 *Vsebina*

V skladu s členom 72(10) Uredbe (EU) 2024/1789 mora ENNOH sklicati pripravljalni odbor, ki pomaga pri pripravi omrežnih kodeksov. Ta odbor mora vključevati predstavnike ACER, ENTSOG in ENTSO-E, po potrebi pa tudi telesa EU ODS, skupaj z omejenim številom ključnih deležnikov, ki jih to zadeva.

Člen 33(5) osnutka poslovnika določa, da mora biti za vsak omrežni kodeks določen poseben pripravljalni odbor. Navedeno je še, da bo sestava teh odborov določena po preglednem in objektivnem postopku z uporabo vključujočih meril za izbiro in da bodo zavrnjeni kandidati obveščeni o razlogih za zavrnitev. Poleg tega je v navedenem členu predvideno, da bo ENNOH objavila pravila, ki urejajo delovanje in oblikovanje pripravljalnih odborov, ko se bo začel vsak postopek priprave omrežnih kodeksov.

II. 10.2 *Mnenje ACER*

ACER ima več pripomb v zvezi s pripravljalnimi odbori.

Prvič, ACER ugotavlja, da v členu 33 osnutka poslovnika ni pojasnjeno, kako bodo ustanovljeni pripravljalni odbori oziroma kako bodo delovali, niti ni jasna njihova vloga pri razvoju omrežnih kodeksov ENNOH. Člen 26(6) poslovnika se nanaša na „svetovanje“, kar pomeni, da pripravljalni odbori delujejo predvsem kot svetovalni ali posvetovalni organi, delovne skupine pa dejansko pripravijo osnutke. Prav tako ni določena raven ali pogostost sodelovanja med delovnimi skupinami in pripravljalnimi odbori.

ACER zato priporoča, naj se v poslovniku pojasni, kdaj in kako se skličejo pripravljalni odbori, do katere dokumentacije bodo imeli dostop in kako bodo vključeni v različne faze postopka priprave omrežnih kodeksov, vse do predložitve kodeksa ACER. Poleg tega bi se moral v poslovniku izrecno opredeliti odnos med pripravljalnimi odbori in delovnimi skupinami, katerih zadevne vloge je treba jasneje določiti.

Drugič, ACER se sklicuje na rezultate svojega javnega posvetovanja o osnutku statutarnih dokumentov ENNOH ([5]), pri čemer predlaga, da se v razvoj omrežnih kodeksov ENNOH vključijo najrazličnejši deležniki na trgu, kot so pošiljatelji, proizvajalci, dobavitelji in trgovci. Strinja se z deležniki, da je to bistveno za spodbujanje preglednosti in inovacij.

ACER zato priporoča, naj ENNOH v pripravljalne odbore vključi skupino različnih deležnikov, da bodo omrežni kodeksi kar najbolje prilagojeni trenutnim tržnim razmeram in tehnološkemu razvoju. V zvezi s sestavo pripravljalnih odborov priporoča, naj ENNOH v pripravljalne odbore vključi neodvisne strokovne organe za podnebje, kot je Evropski znanstveni svetovalni odbor za podnebne spremembe. Njihovo sodelovanje bi ENNOH zagotovilo nepristransko strateško svetovanje med postopkom oblikovanja pravil, s čimer bi se zagotovila usklajenost z energetskimi in podnebnimi cilji EU ter širšimi interesi evropske družbe.

II.10.3 *Mnenje Komisije*

Komisija ugotavlja, da se bo z jasnimi pravili o ustanovitvi in delovanju pripravljalnih odborov podprla njihova vloga pri razvoju omrežnih kodeksov.

Komisija zato poziva ENNOH, naj spremeni poslovnik in uvede pravila o:

— tem, kdaj in kako se skličejo pripravljalni odbori,

— dokumentaciji, do katere bodo imeli dostop,

— njihovem sodelovanju v vseh različnih fazah razvoja omrežnega kodeksa in

— vlogi pripravljalnih odborov in delovnih skupin ter odnosih med njimi.

Komisija se poleg tega strinja z ACER, da bi vključitev najrazličnejših deležnikov s področja vodika, vključno z neodvisnimi strokovnimi organi za podnebje in predstavniki civilne družbe, spodbujala preglednost in inovacije ter prispevala k ciljem ENNOH, povezanim s podnebjem, iz člena 57(6) Uredbe (EU) 2024/1789. S tem bi se upoštevala tudi pravna obveznost zagotavljanja, da so v pripravljalne odbore vključeni ključni deležniki, ki jih to zadeva.

Zato Komisija priporoča, naj se člen 33 poslovnika spremeni tako, da se bo upošteval ta predlog.

II.11. **Sodelovanje deležnikov in posvetovanja z njimi**

II. 11.1 *Vsebina*

ENNOH mora v skladu s členom 63 Uredbe (EU) 2024/1789 pri pripravi svojih rezultatov izvesti obsežno javno posvetovanje. Posvetovanje se mora začeti zgodaj, biti mora odprto in pregledno ter mora vključevati vse zadevne udeležence na trgu, zlasti organizacije deležnikov, v skladu s poslovnikom za posvetovanje z deležniki. V postopku posvetovanja se pripombe deležnikov upoštevajo pred končnim sprejetjem predloga, da bi ugotovili, kakšni so mnenja in

([5]) ACER je 23. septembra 2024 začela javno posvetovanje o osnutkih statutarnih dokumentov ENNOH in pozvala vse zainteresirane strani, naj do 21. oktobra 2024 predložijo svoje pripombe. Za mnenje je izrecno zaprosila organizacije, ki zastopajo vse deležnike, zlasti uporabnike sistema, vključno z odjemalci. ACER je prejela 13 odgovorov, ki jih je upoštevala pri pripravi svojega mnenja. Ti odgovori so objavljeni na spletnem mestu ACER o posvetovanju in povzeti v evalvacijskem poročilu, priloženem mnenju ACER.

predlogi vseh zadevnih deležnikov med postopkom odločanja. V tem posvetovanju morajo sodelovati tudi regulativni in drugi nacionalni organi, proizvajalci, uporabniki omrežja, vključno z odjemalci, tehnični organi in platforme deležnikov.

II. 11.2 *Mnenje ACER*

ACER ugotavlja, da osnutek poslovnika za posvetovanje z deležniki na splošno odraža načela iz člena 63 Uredbe (EU) 2024/1789. Kot pa so med posvetovanjem ACER opozorili tudi deležniki, ta osnutek ni dovolj podroben in natančen, kar bi lahko ogrozilo preglednost in povzročilo zmedo.

ACER zato priporoča ENNOH, naj podrobneje opredeli svoje postopke sodelovanja in posvetovanja z deležniki ter po potrebi zagotovi pojasnila.

Kar zadeva najkrajše obdobje posvetovanja, ACER meni, da dvomesečno obdobje iz člena 9(14) osnutka poslovnika za posvetovanje z deležniki zagotavlja učinkovito ravnovesje med pravočasno predložitvijo rezultatov ENNOH in smiselnim sodelovanjem z deležniki. Meni pa tudi, da bi morala biti posvetovanja, krajša od enega meseca, izjema. V takih primerih bi bilo treba deležnike o tem obvestiti dovolj zgodaj, razloge za skrajšanje obdobja posvetovanja pa bi bilo treba jasno sporočiti vsem deležnikom in ACER. ACER priporoča, naj se ta določba izrecno vključi v člen 9(14) poslovnika za posvetovanje z deležniki.

ACER ugotavlja tudi neskladje med splošnim dvomesečnim najkrajšim obdobjem posvetovanja iz člena 9(14) poslovnika za posvetovanje z deležniki in enomesečnim obdobjem iz člena 32(3) poslovnika za posvetovanje z deležniki, kar zadeva osnutek letnega delovnega programa. Glede na pomen letnega delovnega programa pri zagotavljanju, da imajo deležniki pregled nad načrtovanimi rezultati in postopki ENNOH, priporoča, naj se obdobje posvetovanja o letnem delovnem programu podaljša na najmanj dva meseca. ACER priporoča tudi, naj se v členu 32(3) poslovnika pojasni, da bi moralo posvetovanje o letnem delovnem programu potekati pred predložitvijo v mnenje ACER, saj bi to ENNOH omogočilo, da v različico, predloženo ACER, vključi povratne informacije deležnikov.

II.11.3 *Mnenje Komisije*

Z vidika Komisije morata biti oblika in trajanje javnih posvetovanj takšna, da imajo vsi deležniki, ki jih to zadeva, pošteno možnost, da izrazijo svoje pripombe. V tem okviru se zdi privzeto dvomesečno obdobje posvetovanja ustrezno. Komisija priporoča, naj se v poslovniku za posvetovanje z deležniki vsaj s primeri pojasni, v katerih primerih se bo ENNOH posvetovala z javnostjo v obdobjih, krajših od dveh mesecev. Nadalje spodbuja ENNOH, naj razmisli o uporabi predhodnih posvetovanj, kadar je uradno obdobje posvetovanja krajše od dveh mesecev.

Poleg tega se Komisija strinja z ACER, da bi morala biti posvetovanja, krajša od enega meseca, izjema. Komisija poziva ENNOH, naj spremeni člen 9(14) poslovnika za posvetovanje z deležniki tako, da bo vključeval obveznosti ENNOH, da deležnike v takih primerih ustrezno obvesti vnaprej in jim sporoči razloge za skrajšanje obdobja posvetovanja.

Komisija priporoča tudi, naj se določba iz člena 33 osnutka poslovnika, ki se nanaša na razvoj omrežnih kodeksov uskladi z ustreznimi določbami poslovnika za posvetovanje z deležniki. Natančneje, člen 33(2) osnutka poslovnika, ki se nanaša na načrt projekta za razvoj omrežnih kodeksov, bi moral vključevati sklic na poslovnik za posvetovanje z deležniki.

Komisija se poleg tega strinja s pomisleki ACER in deležnikov glede nezadostnih podrobnosti in nezadostne natančnosti v osnutku poslovnika za posvetovanje z deležniki ter poziva ENNOH, naj podrobneje opredeli svoje postopke sodelovanja in posvetovanja z deležniki, da bi zagotovila jasnost in preglednost.

II.12. **Raznolikost in uravnotežena zastopanost spolov**

II. 12.1 *Vsebina*

Osnutki statutarnih dokumentov vsebujejo le merilo za izbor članov odbora, in sicer zagotovitev uravnotežene geografske in ekonomske zastopanosti med njegovimi člani (v členu 29(2) statuta in členu 17(1) poslovnika). Posebna merila za izbor niso vključena za druga imenovanja na višje ali vodstvene položaje v ENNOH, kot so direktorji, vodje oddelkov ali vodje skupin.

II. 12.2 *Mnenje ACER*

ACER odobrava vključitev meril raznolikosti in uravnotežene zastopanosti spolov pri volitvah članov odbora ENNOH in po možnosti tudi pri imenovanju na višje položaje. To bi bilo v skladu z regulativnimi cilji, določenimi v evropski ([6]) in belgijski zakonodaji ([7]), v skladu s katerima bo ustanovljena ENNOH.

II.12.3 *Mnenje Komisije*

Enakost je temeljna vrednota Unije, določena v členu 2 Pogodbe o Evropski uniji (PEU), spodbujanje enakosti žensk in moških pa je obveznost Unije (člen 3(3) PEU). Komisija je določila cilj enake zastopanosti spolov na vseh vodstvenih ravneh do konca mandata 2019–2024 in bo te vrednote zagovarjala tudi v prihodnje.

Komisija zato spodbuja ENNOH, naj enako zastopanost spolov vključi kot merilo za izvolitev članov odbora in imenovanje na vodilne položaje.

V Bruslju, 4. aprila 2025

Za Komisijo
Dan JØRGENSEN
član Komisije

([6]) Direktiva (EU) 2022/2381 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. novembra 2022 o zagotavljanju uravnotežene zastopanosti spolov med direktorji družb, ki kotirajo na borzi, in s tem povezanih ukrepih (UL L 315, 7.12.2022, str. 44, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2381/oj).

([7]) Člen 2 belgijskega zveznega zakona z dne 28. julija 2011, Moniteur Belge, 14. september 2011.